

is connected with IE **tens-* 'dehnen, ziehen, spannen' (Lith. *tęsti* 'durch ziehen dehnen').

The Baltic verb with which **vešmā-* could be connected is Lith. *vėžti*, pr. *vežù* '(von Zugtieren) ziehen; etwas mittels eines Wagens oder Schlittens befördern, fahren' (in the sense 'ziehen' e. g. *arklỹs gerai vėža* 'das Pferd zieht gut'). A Baltic derivative of this verb stem may have been the source form for Proto-Finnic **vešmā-*. Phonetically closest comes perhaps Lith. *vežimas* 'Fahren; Wagen, Fuder' (originally a *nomen actionis*). As for the sound-correspondences between **vešmā-* and *vežimas* we may refer to a parallel: Finnic *rihma* < **rišma* 'Faden, Zwirn' ~ Lith. (*nomen actionis*) *rišimas* 'das Binden' (*rišti* 'binden'). This etymology for Finnic *rihma*, suggested by Vilhelm Thomsen, is now generally accepted.

The use of oxen as draught-animals seems thus, if the etymology suggested here for *vehmaro*⁹ can be accepted, to go back to the period of old Baltic-Finnic contacts. The etymology for *jutta* 'Jochriemen' presented above would seem to corroborate this view. One could also refer to the fact that the Fi. word *juhta* 'draught-animal' is a loanword from Baltic.

SMULKMENOS

XXXII

Pastaruoju metu vis labiau linkstama manyti, kad lietuvių bendrinėje kalboje ir bemaž visame aukštaičių tarmės plote (išskyrus pažemaitį) ne tik ilgieji prieškirčiai, bet ir tokie patys pokirtiniai skiemenys tariami tvirtagališkai¹ (priešingai žinomai K. Jauniaus taisyklei). Neseniai Juozas Šliavas tokį tarimą konstatavo šiaurės panevėžiškių plote. Pasak jo, tai rodantis vienodas mišriųjų dvibalsių *u, i + r, l, m, n* virtimas tiek kirčiuotame tvirtagaliame, tiek ir nekirčiuotame pokirtiniame skiemenyje, pvz., *võlk's* < *vilkas* ir *ãtpõld's* < *ãtpildas*, bet *põlk's* < *pilkas*. K. Jauniaus taisyklė apie pokirtinių skiemenų tvirtapradžiškumą tinka žemaičių tarmei. K. Jaunius galėjo ją aprioiškai pritaikyti aukštaičiams. Bet gal ji rodo anksčiau nekirčiuotų skiemenų priegaidėjimo aukštaičių tarmėje fazę? Ji išdėstyta būtent šiaurės panevėžiškių tarmės apraše².

Z. Zinkevičius

⁹ This etymology was first presented (in Finnish) in the Finnish journal „Kotiseutu“, 1972, p. 153–154. I may perhaps add here that my etymology has been accepted by A. Viires in his article „Eesti hobuserakendi terminoloogia“ [= The terminology of horse-harnessing in Estonian] in *Centum, Emakeele Seltsi Toimetised* nr. 9 (Tallinn 1974).

German *Femer*, *Femerstange* (usually in pl.) 'Gabeldeichsel' is borrowed from Estonian or Livonian, Swedish *fimmerstång*, *fimmelstång* according to Kiparsky from Estonian; see V. Kiparsky. *Fremdes im Baltendeutsch.* — „Mémoires de la Société néophilologique“, 1936, t. XI, p. 31–32.

¹⁰ Žr. A. Laigonaitė. Dėl lietuvių kalbos kirčio ir priegaidės supratimo. — „Kalbotyra“, t. I, p. 83–85; A. Pakerys. Dabartinės lietuvių literatūrinės kalbos nekirčiuotųjų skiemenų priegaidės klausimu. — Kn.: Eksperimentinės fonetikos ir kalbos psichologijos kollokviumo medžiaga, t. II. V., 1966, p. 74; V. Grinaveckis. Apie lietuvių kalbos nekirčiuotųjų skiemenų priegaides. — Kn.: Garsai, priegaidė, intonacija (=Eksp. fon. ir kalbos psych. kol. medžiaga, t. V). V., 1972, p. 111.

¹⁴ Явнис К. Паневежские говоры литовского языка. — Кн.: Памятная Книжка Ковенской губернии на 1898 г. Ковна, 1897, p. 182–187 (žr. V. Drotvinas, V. Grinaveckis. *Kalbininkas Kazimieras Jaunius*. V., 1970, p. 120–124).